

Sprawozdanie z działalności Muzeum Ziemi Mińskiej w Mińsku Mazowieckim za rok 2025

1. Działalność merytoryczna

- a) Ekspozycje stałe
- b) Wystawy czasowe
- c) Wystawy objazdowe, plenerowe i zewnętrzne
- d) Koncerty, wykłady, spotkania, współorganizacja, patronaty
- e) Warsztaty, lekcje muzealne
- f) Pozyskiwanie dóbr kultury

2. Imprezy i projekty zewnętrzne

3. Miejsca upamiętnienia, pomniki

4. Działalność wydawnicza

- a) Publikacje własne

5. Dochody własne i pozyskiwanie środków zewnętrznych

6. Podmioty współpracujące z Muzeum Ziemi Mińskiej

7. Podsumowanie

Ad. 1a

Ekspozycje stałe.

W willi dr Huberta stale funkcjonowało 5 sal wystawowych prezentujących dzieje 7 Pułku Ułanów Lubelskich oraz 1 mała sala wystawowa wraz z korytarzem prezentujące pamiątki po 2 Brygadzie Obrony Terytorialnej. Natomiast w ogrodzie muzealnym ustawionych jest 13 popiersi dowódców 7 PUL, pasaż lanc z proporczykami wszystkich szwadronów pułkowych, instalacja pomnikowa poświęcona pierwszemu powojennemu burmistrzowi Mińska Mazowieckiego Hipolitowi Nowina-Konopce, kamień pamięci poświęcony sierżantowi Henrykowi Dobrowolskiemu (mińszczanin, członek 1

Kompanii Kadrowej), postument z dedykacją „Krwi Ofiarnej Cześć” poświęcony synom ziemi mińskiej poległym na różnych polach bitewnych w obronie ojczyzny (z nowymi imiennymi tabliczkami), pięć drewnianych kopijników: dwa upamiętniające projekty wystawiennicze realizowane przez Muzeum we współpracy z Węgierskim Instytutem Kultury, dwa poświęcone 150. rocznicy urodzin Józefa Piłsudskiego i Carla Gustafa Mannerheima wraz z tablicą prezentującą odznakę Legionów Polskich w Finlandii i kopijnik poświęcony 100. rocznicy Bitwy Warszawskiej. W północnej części terenu muzealnego znajduje się wiata, w której prezentowane są repliki sprzętu wojskowego używanego przez Towarzystwo Pamięci 7PUL (armata Bofors wz 36, wóz taborowy). W ogrodzie stoi również Dzwon Niepodległości na podwieszeniu w kształcie podkowy końskiej jako votum na 100. rocznicę odzyskania niepodległości i 100. rocznicę powstania 7 PUL. W jednej z nisz ogrodzeniowych wisi tablica (odlew z brązu) odwołująca się do 80. rocznicy wybuchu II wojny światowej oraz replika (włókno szklane brązowane) tablicy poświęconej burmistrzowi Hipolitowi Nowina Konopce. W drugiej niszy ogrodzeniowej zostały odsłonięte z okazji 100. rocznicy Bitwy Warszawskiej trzy tablice pamiątkowe (dwa odlewy z brązu i jeden odlew w aluminium – tablica prezydencka). Przy bramie wejściowej stoją również trzy tablice informacyjno-historyczne dotyczące znajdujących się w Mińsku Mazowieckim miejsc związanych z Bitwą Warszawską 1920 roku (tablice wchodzą w skład Szlaku Bitwy Warszawskiej 1920 roku). Na terenie ogrodu stoją również wielkoformatowe rzeźby w drewnie z motywami patriotyczno-wojskowymi, które są pokłosiem zorganizowanego w 2020 roku pleneru rzeźbiarskiego. W ogrodzie można też od niedawna podziwiać rzeźbę „PTSD – rzeźba o traumie wojennej”.

W willi hr. Łubieńskiej funkcjonowało 12 sal wystawowych: główna sala wystawowa przeznaczona na wystawy czasowe; mała sala wystawowa również przeznaczona na wystawy czasowe z kolekcją rzeźb w glinie Louisa Długosza, rysunkami autorstwa E.M. Andriollego z okresu jego zamieszkiwania w dworku w Stasinowie (obecnie pogranicze gminy i miasta Mińsk Mazowiecki) i pamiątkami po dworku Andriollego; sala poświęcona dziejom Ochotniczej Straży Pożarnej w Mińsku Mazowieckim ze stanowiskiem przedstawiającym dokumenty związane z pierwszym powojennym burmistrzem miasta Hipolitem Nowina Konopką oraz pojedynczymi artefaktami dotyczącymi historii miasta; salon fortepianowy z obrazami i grafikami przedstawiającymi architekturę starego Mińska Mazowieckiego, drzewem genealogicznym rodu Mińskich, gablotą z wykopanym skarbem (m.in. monety i kubki kiduszone) w Mińsku Mazowieckim, gablotą prezentującą przedmioty związane z kulturą żydowską Mińska Mazowieckiego i Kałuszyna oraz miejscem upamiętniającym pierwszego Honorowego Obywatela Miasta Józefa

Piłsudskiego z jego słynnym popiersiem autorstwa Konstantego Laszczki, maską pośmiertną i głową Marszałka autorstwa prof.; hol główny z ekspozycją: herbów właścicieli Mińska Mazowieckiego, kolekcją rzeźb w drewnie przedstawiających patronów mińskich kościołów i kaplic autorstwa Stanisława Łempickiego, kolekcją prac ceramicznych Stanisława Zwolińskiego i prac w drewnie z firmy Drzewodar, szafą pancerną Urzędu Miasta Mińsk Mazowiecki z 1937 roku, mapami miasta i pamiątkową tablicą poświęconą harcerce Toli z Rawskich Dobrowolskiej oraz usytuowane na 1 piętrze: odtworzony w oryginale gabinet zegarmistrzowsko-optyczno-jubilerski Lucjana i Władysława Dąbrowskich z lat 30-80-tych XX w. oraz kompletne mieszkanie Janiny i Józefa Sylwestrowiczów (2 pokoje, kuchnia, łazienka) prezentujące stałą wystawę „Jak żyli nauczyciele w II RP?” wraz z pomieszczeniem korytarzowym, w którym historię nauczycieli w II RP można oglądać i słuchać dzięki zainstalowaniu nowoczesnego sprzętu multimedialnego. Na 1 piętrze willi hrabiny Łubieńskiej znajduje się również sala rzemieślnicza „dawne zawody”, w której eksponowane są oryginalne narzędzia pracy oraz przedmioty wykorzystywane w gospodarstwie domowym w XIX i XX w. W Muzeum działa gabinet biblioteczno–naukowy zlokalizowany na 1 piętrze oraz pomieszczenia przeznaczone na zaplecze magazynowe.

Ad. 1b

Muzeum zorganizowało 14 wystaw czasowych:

- **„Kinga Nowicka Reborn – koniec i początek”** – wystawa prac Kingi Nowickiej, absolwentki Liceum Plastycznego w Mińsku Mazowieckim, specjalistki rzemiosł teatralnych w Teatrze Narodowym w Warszawie. Artystka w swojej twórczości łączy malarstwo, grafikę i scenografię. Wystawę prezentowano w terminie 12.01-15.02.2025 (MZM)
- **„Trzy po Trzy i Ćwierć”** - Wystawa fotograficzna Jerzego Zegarlińskiego. Artysta za pomocą tryptyków (i ich wielokrotności) przedstawia sytuacje, pomysły i kreacje, których nie sposób ująć w jednym kadrze. Zestawy zdjęć („Trzy po trzy”) tworzą spójną opowieść, a „ćwierć” dodaje całości pewnej lekkości lub specyficznego dopełnienia. Wystawę prezentowano w terminie 21.02-24.03.2025 (MZM)
- **„Generał broni Kazimierz Sosnkowski na święcie 7 Pułku Ułanów Lubelskich - 23 marca 1938 r.”** – planszowa wystawa zdjęć z opisami prezentowana pod koniec marca 2025 (7PUL)
- **„Rzeźba i obraz głębi ducha - prawda, dobro i piękno”** – wystawa prac malarskich i rzeźbiarskich Grażyny Sanigórskiej prezentowana w terminie 27.03-27.04.2025 (MZM)
- **„Portret Mińszczanek”** - wystawa prac plastycznych (sztuka współczesna: patchwork i ceramika) Moniki Talarek i Iwony Tomusiak w ramach projektu „Portret Mińszczanek” oraz obchodów 20-lecia Muzeum Ziemi Mińskiej, prezentowana w terminie 10.05-08.06.2025 (MZM)

- **Wystawa rycin na podstawie rysunków Andriollego** wykonanych w Stasinowie, która była częścią Festiwalu Andriollego i miała miejsce w terminie 08.06.2025 (MZM)
- **Wystawa obrazów Krzysztofa Rusieckiego** – część Festiwalu Andriollego. Wernisaż połączony ze spotkaniem autorskim i promocją książki „Fontografy” K. Rusieckiego, z lirycznym udziałem Pawła Hruszwickiego. Finisaż miał miejsce w Miejskim Domu Kultury. Wystawę można było podziwiać w terminie 11.06-22.06.2025 (MZM)
- **„Edward Gałustow”** – wystawa prac artysty, którego domeną jest malarstwo sztalugowe i grafika, prezentowana w terminie 24.06-10.07.2025 (MZM)
- **„Emilia Urbanowicz”** – wystawa artystki urodzonej w Stanisławowie a obecnie zamieszkałej w mazurskim Olecku. To właśnie piękno Mazur stanowi dla niej jedną z głównych inspiracji. Artystka uwielbia również pokazywać emocje wpływające z muzyki. Wystawa prezentowana była w terminie 13.07.-10.08.2025 (MZM)
- **„Bitwa Warszawska rok 1920 w kolekcji kart pocztowych Mariana Sołobodowskiego”** – wystawa pozwoliła zwiedzającym spojrzeć na Bitwę Warszawską nie tylko od strony militarnej, ale też z perspektywy zwykłego obywatela, który obcował z tymi pocztówkami, jako elementem codziennego życia. Można ją było podziwiać w terminie 17.08.-14.09.2025 (MZM)
- **„Ceramika”** – wystawa rzeźb ceramicznych, wykonanych przez uczniów Liceum Plastycznego im. Elwiro Michała Andriollego w Mińsku Mazowieckim. Prace powstały pod kierunkiem Hanny Mrozowskiej. Wystawa miała miejsce w terminie 16.09-12.10.2025 (MZM)
- **„Artefakty kultury żydowskiej w zbiorach Władysława Abramowicza”** – kolekcję składającą się z pokaźnej ilości pieczęci, talizmanów, kieliszków kiduszowych i innych przedmiotów związanych z tradycją judaistyczną można było podziwiać w terminie 15.10-12.11.2025 (MZM)
- **„Wielcy Polacy – wystawa medali z kolekcji Romana Ruśplo”** – wystawę zbiorów kolekcjonera można było oglądać w dniach 19.10-31.12.2025 (7PUL)
- **„Człowiek i lalka – porozumienia nić”** - wystawa lalek artystycznych autorstwa Renaty Gołaszewskiej-Adamczyk, której towarzyszyły fotografie Łukasza Owczarka, stworzone w ramach projektu "Zaczarowana podróż". Wystawa miała miejsce w terminie 16.11.2025-11.01.2026 (MZM)

Ad. 1c

Muzeum zorganizowało 3 wystawy zewnętrzne i 2 wystawy plenerowe:

- **„Efekt Motyla”** – jednodniowa wystawa twórczości Hoski (Psychotkanki) zorganizowana w wieży ciśnień w Mińsku Mazowieckim na powitanie wiosny 21.03.2025

- **Fotoplastikon** prezentujący trójwymiarowe fotografie 60 eksponatów ze zbiorów Muzeum Ziemi Mińskiej. Instalacja stanęła w ogrodzie przy Okrzei 16 z okazji obchodów 20-lecia Muzeum. Zdjęcia można było podziwiać w terminie 15.03-22.03-2025
- **„Czar Małej Ojczyzny”** – wystawa eksponatów związanych z 600-leciem Mińska Mazowieckiego oraz pamiątek z 7 Pułku Ułanów Lubelskich zorganizowana w Bibliotece Publicznej Miasta Stołecznego Warszawy w terminie 07.07-13.07.2025
- **„Mińsk Mazowiecki 1920”** – planszowa wystawa plenerowa dostępna do zwiedzania na pl. Stary Rynek w Mińsku Mazowieckim w terminie 14.08-07.08.2025
- **Wystawa na Warszawskich Targach Sztuki w hali Expo XXI** – Muzeum zaprezentowało na niej rzeźbę „PTSD – rzeźba o traumie wojennej” oraz obrazy Bereniki Kowalskiej-Dybko i Pawła Wąsowskiego. Targi miały miejsce 29.11-30.11.2025

Ad. 1d

Koncerty, wykłady, spotkania organizowane i współorganizowane przez Muzeum w 2025 r.:

Koncerty (6):

- **Mini koncert Małgorzaty Lewandowskiej** uświetnił wieczór poetycki Magdaleny Bernat-Protaziuk w dniu 21.03.2025 (MZM)
- **Oprawa muzyczna Katarzyny Łuszczuk** (wiolonczela) umilił zwiedzającym wernisaż wystawy „Portret Mińszczanek” w dniu 10.05.2025 (MZM)
- **Koncert Joanny Ablewskiej (standardy światowe i własne kompozycje)** uświetnił uroczystą Gala na 20-lecie Muzeum Ziemi Mińskiej zorganizowaną na hali sportowej SP nr 1 im. Mikołaja Kopernika w dniu 17.05.2025
- **Koncert Elżbiety Sieradzińskiej z zespołem Costa Nova** również odbył się podczas Gali na 20-lecie Muzeum Ziemi Mińskiej zorganizowanej w SP nr 1 im. Mikołaja Kopernika w dniu 17.05.2025
- **Potańcówka z zespołem Maciejowa Kapela** zorganizowana na dziedzińcu Miejskiego Domu Kultury z okazji obchodów 104. rocznicy przybycia 7 Pułku Ułanów do Mińska, w dniu 22.06.2025
- **Recital Cecylii Steczkowskiej** w ogrodach muzealnych przy ul. Okrzei 16 zachwycił mińszczan w dniu 19.09.2025

Spotkania, wykłady, konferencje (9)

- **„O dyplomacji z...”** – Spotkanie z prof. Tomaszem Orłowskim, wieloletnim ambasadorem RP we Francji, Włoszech, Monako, San Marino odbyło się 13.01.2025 (MZM)

- **Spotkanie z Pawłem Ajdackim**, autorem książki "Dwory, pałace, folwarki powiatu mińskiego w przekroju historycznym" odbyło się w dniu 25.02.2025 (MZM)
- **„Czaroprzestrzeń”** - Wieczór poetycki Magdaleny Bernat-Protaziuk z muzyką na żywo. Oprawę muzyczną zapewniła Małgorzata Lewandowska. Wydarzenie odbyło się 21.03.2025 (MZM)
- **Prelekcja na temat Natalii Andriolli**, która uświetniła wystawę rycin na podstawie rysunków Andriollego i była częścią Festiwalu Andriollego 08.06.2025 (MZM)
- **Prelekcje o Natalii Andriolli z d. Tarnowskiej i E.M. Andriollim.** Prelekcje, jako część Festiwalu Andriollego były skierowane do uczniów LSP w Mińsku Mazowieckim 11.06.2025
- **Spotkanie autorskie i promocja książki „Fontografy” K. Rusieckiego**, z lirycznym udziałem Pawła Hruszwickiego. Wydarzenie połączone z wystawą obrazów Krzysztofa Rusieckiego, jako część Festiwalu Andriollego w terminie 11.06-22.06.2025 (MZM)
- **Spotkanie z Januszem Kuligowskim**, autorem publikacji muzealnej pt. "Mińsk Mazowiecki i okolice w okresie Bitwy Warszawskiej 1920r". Spotkanie odbyło się 23.10.2025 (MZM)
- **Wspólne śpiewanie pieśni legionowych** z okazji 107. rocznicy odzyskania niepodległości 11.11.2025 (7PUL)
- **Oprowadzanie kuratorskie po wystawie „Jak żyli nauczyciele w II Rzeczypospolitej?”**, podczas którego prof. dr hab. Maria Ekiel-Jeżewska opowiedziała o życiu i działaniach Polaków w międzywojniu na przykładzie rodziny Janiny i Józefa Sylwestrowiczów. Spotkanie odbyło się 07.12.2025 (MZM)

Ad. 1e

Warsztaty, lekcje muzealne

Muzeum w 2025 roku przeprowadziło warsztaty i lekcje muzealne o różnej tematyce (warsztaty: zegarmistrzowskie, pozłotnicze, biżuteryjne, archeologiczne, ułańskie, szycie kapci muzealnych, warsztaty stolarstwa artystycznego dla dorosłych oraz lekcje muzealne nt. miasta Mińska Mazowieckiego i tematy historyczne) dla 719 osób.

Ad. 1f

Pozyskiwanie dóbr kultury

W 2025 roku MZM pozyskało łącznie 294 obiekty, które zostały wpisane do zbiorów muzealnych, w tym 196 szt. to zakup i 98 szt. darowizna.

Największą grupę stanowią przedwojenne czasopisma (ogólnopolskie) opisujące ówczesny Mińsk Mazowiecki i okolice (powiat miński). Licznie

reprezentowane są też dokumenty i zdjęcia związane z Mińskiem oraz prace artystów, których dzieła prezentowane były na wystawach w MZM.

Wyjątkowymi nabytkami są: pamiątki związane z rtm. Antonim Męczarskim z 7PUL; pas oficerski Stefana Gołasza z 7PUL; posąg konny Józefa Piłsudskiego; rzeźba „PTSD – rzeźba o traumie wojennej”; rysunek-tablo „Nowy Mińsk”, popiersie Mickiewicza autorstwa Konstantego Laszczki oraz czasopisma „Gazeta Mińsko-Mazowiecka” z lat 30' XXw.

Ad. 2

Imprezy i projekty zewnętrzne

- Święto 7 Pułku Ułanów Lubelskich (22-23.03.2025) – *współorganizacja*
- Targ Wielkanocny na Starym Rynku (13.04.2025)
- Uroczysta Gala na 20-lecie Muzeum Ziemi Mińskiej zorganizowana na hali sportowej SP nr 1 im. Mikołaja Kopernika (17.05.2025)
- 3 Wiosenny Rajd Motocyklowy (11.05.2025) – *współorganizacja*
- XI Rajd Po Ziemi Mińskiej Pojazdów Zabytkowych (07.06.2025) – *współorganizacja*
- Festiwal Andriollego (08-30.06.2025) - w ramach którego Muzeum zorganizowało:
 - ✓ wystawę rycin na podstawie rysunków Andriollego wykonanych w Stasinowie
 - ✓ prelekcje na temat E. M. Andriollego oraz Natalii Andriolli z d. Tarnowskiej
 - ✓ wystawę obrazów Krzysztofa Rusieckiego w MZM i MDK
 - ✓ warsztaty rysunku naściennego, przy udziale uczniów LSP
 - ✓ „Warsztaty świdermajerowskie” stolarstwa artystycznego dla dorosłych w ogrodzie MZM Dział 7PUL
- 104. rocznica przybycia 7 Pułku Ułanów Lubelskich do Mińska (22.06.2025) - *współorganizacja*
- Weekend Teatrów Ulicznych (25-27.07.2025) - *współorganizacja*
- Targ Janowy na Starym Rynku (07.09.2025)
- 13. Miński Zlot Pojazdów Zabytkowych WARKOT (14.09.2025) - *współorganizacja*
- Targ Bożonarodzeniowy na Starym Rynku (14.12.2025)

Ad. 3

Miejsca upamiętnienia, pomniki

- Tablica upamiętniająca Hipolita Nowina-Konopkę (elewacja budynku Urzędu Miasta Mińsk Mazowiecki)

- Tablica upamiętniająca 1000. rocznicę koronacji księcia Bolesława Chrobrego na króla Polski (ogród muzealny przy Okrzei 16)
- „PTSD – rzeźba o traumie wojennej”, która stanęła w ogrodzie muzealnym przy ul. Sosnkowskiego 4

Ad. 4a

Publikacje własne:

- „Dwory, pałace, folwarki powiatu mińskiego w przekroju historycznym” autorstwa Pawła Ajdackiego (400 egz.) – *publikacja, która zdobyła wyróżnienie w konkursie „Homo-Verbum-Locus” organizowanym przez Uniwersytet w Siedlcach (za najlepszą promocję regionu)*
- „Ptaki, robaki, ryby, warzywa...Wiersze nie tylko dla dzieci” autorstwa Jerzego Mariana Gańko (1500 egz.). *Ilustracje do książki wykonali uczniowie Liceum Sztuk Plastycznych im. E. M. Andriollego w Mińsku Mazowieckim*
- „Fontografy” autorstwa Krzysztofa Rusieckiego (500 egz.)
- „Mińsk Mazowiecki i okolice w okresie Bitwy Warszawskiej 1920r.” autorstwa Janusza Kuligowskiego (200 egz.)
- „Stefan Gołasz – ułan, oficer, obywatel” autorstwa Przemysława Fedorowicza (400 egz.)
- „Mińskie Zeszyty Muzealne Nr 8” (200 egz.)
- „Grażyna Sanigórska – rzeźba i obraz głębi ducha – prawda, dobro, piękno” (70 egz.) – *katalog wystawy*
- „Portret Mińszczanek” (300 egz.) – *katalog wystawy Moniki Talarek i Iwony Tomusiak*

Ad. 5

Dochody własne i pozyskiwanie środków zewnętrznych

Muzeum pozyskiwało dochody z następujących źródeł:

- dotacja z Urzędu Miasta Mińsk Mazowiecki
- sprzedaż publikacji
- wynajem pomieszczeń (dla TPMM, Klub Dawnych Motocykli MAGNET).
- sprzedaż biletów wstępu
- organizacja lekcji muzealnych i warsztatów dla przedszkolaków oraz uczniów szkół podstawowych i średnich
- dotacje pozyskiwane z grantów i wniosków zewnętrznych. W 2025 Muzeum wystąpiło o następujące dofinansowanie:
 - ✓ Weekend teatrów ulicznych (*Województwo Mazowieckie*)
 - ✓ Festiwal Andriollego 2025 (*Województwo Mazowieckie*)

- ✓ 20-lecie Muzeum Ziemi Mińskiej w Mińsku Mazowieckim (*Województwo Mazowieckie*)
- ✓ PTSD – rzeźba o traumie wojennej (*Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku*)
- ✓ Prawykonanie opery pt. "Andriolli" (*MKiDN*)
- ✓ Wykonanie pomnika na kwaterze wojennej cmentarza parafialnego w Mińsku Mazowieckim (*MKiDN*)
- ✓ Interaktywna podróż śladami 7 Pułku Ułanów (*MKiDN*)
- ✓ Audiogra o 7 Pułku Ułanów (*MKiDN*)

Ad. 6

Podmioty współpracujące z Muzeum Ziemi Mińskiej w Mińsku Mazowieckim:

Agencja ZEGART, Klub Dawnych Motocykli MAGNET, KONSTANS, Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku, Liceum Sztuk Plastycznych im. E. M. Andriollego, Bober Team Non Profit, Polska Cyfrowa Biblioteka Jeździecka, Biblioteka Publiczna Miasta Stołecznego Warszawy, Miejska Biblioteka Publiczna, Miejska Szkoła Artystyczna I-go stopnia, Miejski Dom Kultury, Miński Uniwersytet Trzeciego Wieku , MOSiR, Pracownia Reklamy JAROK, Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o., Sp. Towarzystwo Pamięci 7 Pułku Ułanów Lubelskich, Towarzystwo Przyjaciół Mińska Mazowieckiego, Wirtualny Mińsk Mazowiecki, Zespół Szkół Ekonomicznych w Mińsku Mazowieckim.

Ad. 7

Podsumowanie

W roku 2025 liczba osób korzystających z wielokierunkowej działalności Muzeum wyniosła 21548 osób.